

Antropologia pedagògica

Curs acadèmic: 2005/2006

Professora: Margarida Massot

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

1. Contribució de la matèria a la formació dels futurs educadors i educadores socials

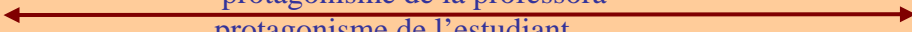
L'adquisició d'un marc teòric específic i ampli permet analitzar el context en el que l'educador social realitzarà la seva activitat professional així com entendre, interpretar i valorar críticament les relacions existents entre educació i societat des d'una perspectiva social. L'adquisició de les competències i continguts específics a través de l'assignatura proporciona les habilitats suficients per al desenvolupament del perfil professional del futur educador i educadora social, en tant que l'anàlisi i la reflexió socioeducatives han de permetre pensar sobre nosaltres mateixos com a persones i com a societat, a més de relacionar i vincular els fets socials més rellevants amb l'àmbit socioeducatiu des d'una perspectiva crítica i normativa.

2. Objectius, continguts i competències a assolir

Objectius	Continguts	Competències que s'hi relacionen
<p>1. Conèixer les antropologies de l'educació més significatives al llarg de la història del pensament.</p> <p>2. Iniciar-se en la lectura d'algunes obres clàssiques sobre antropologia de l'educació.</p> <p>3. Analitzar el context en el que la i l'educador social realitzarà la seva activitat professional</p> <p>4. Comprendre, analitzar i valorar críticament la pròpia tasca educativa des de la perspectiva del perfil professional de la i de l'educador social</p>	<p>Qüestions epistemològiques</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Concepte i classificació de sabers ▪ L'home com a naturalesa i l'home com a civilització ▪ L'educabilitat i la necessitat d'educació ▪ Antropologia de l'educació <p>1. La imatge de l'home i l'educació</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. L'antropologia de Plató <ul style="list-style-type: none"> • L'educació tradicional 2. L'antropologia de la Il·lustració: Rousseau <ul style="list-style-type: none"> • Moviments de renovació pedagògica, 3. L'antropologia dialèctica: Hegel, Marx, Habermas <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogia crítica 4. L'antropologia de Bakunin <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogia llibertària 5. L'antropologia de Freud 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Conèixer la realitat social i educativa i prendre posició respecte a fets socials rellevants.</i> ▪ <i>Analitzar críticament la complexitat de la societat actual.</i> ▪ <i>Saber utilitzar els coneixements teòrics per comprendre situacions educatives i donar-hi resposta</i> ▪ <i>Analitzar i interpretar diferents teories i polítiques educatives</i> ▪ <i>Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional.</i> ▪ <i>Treballar en equip i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar)</i> ▪ <i>Analitzar críticament el treball personal i posar les mesures per millorar-lo</i> ▪ <i>Adoptar una actitud i un comportament ètic i obrar d'acord als principis deontològics de la professió</i> ▪ <i>Estructurar missatges (orals, escrits o audiovisuals) i saber-los adequar als mitjans tecnològics perquè garanteixin una</i>

i les seves competències professionals.	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogia antiautoritativa <p>6. L'antropologia de Pavlov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogia tecnològica 	<i>comunicació coherent, eficaç i comprensible. Integrar les TIC en el procés</i>
---	---	---

3. Pla de treball i hores estimades

1. Ensenyament-Aprenentatge presencial Activitats realitzades a l'aula sota la direcció de la professora		2. Ensenyament-Aprenentatge dirigit Activitats realitzades fora de l'aula sota la direcció de la professora		3. Ensenyament-Aprenentatge autònom Activitats realitzades per l'estudiant fora de l'aula	
Estudiant	<i>Professora</i>	Estudiant	Professora	Estudiant	Professora
<ul style="list-style-type: none"> ▪ exposició de la professora ▪ exposicions dels estudiants individuals o grupals ▪ exposicions convidats ▪ debats, seminaris ▪ treball en grup ▪ cine fòrum ▪ examen 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ treballs individuals i en grup: projecte tutoritzat ▪ lectures orientades ▪ tutories: presencials i virtuals ▪ fòrums virtuals 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ estudi personal: preparació ▪ exàmens, organització d'apunts i/o material ▪ recerca d'informació ▪ lectures ampliació ▪ tutories lliures: individuals o en grup 	
+		protagonisme de la professora 		-	
		protagonisme de l'estudiant		+	

distribució de tasques i hores estimades					
E-A presencial	professora	explicació: ▪ introducció ▪ tema 1, ▪ tema 2 ▪ tema 3 ▪ tema 4 ▪ tema 5 ▪ tema 6	examen	seminaris¹: ▪ tema: 2 ▪ tema: 3 ▪ tema: 4 ▪ tema: 5	
	42 h	▪ 30 h	▪ 2 h	▪ 10	
	estudiant	▪ assimila pre notes, planteja dubtes, qüestions complementàries	▪ resol	▪ presenta, debat ▪ contrasta ▪ sintetitza ▪ valora ▪ resol ▪ exposa	
	37 h	▪ 30 h	▪ 2 h	▪ 5 h	
E-A dirigit	professora	▪ treball de síntesi²	▪ lectures orientades	fòrum virtual	
	18	▪ 10 h	▪ 4 h	▪ 4 h	
	estudiant	▪ busca informació ▪ sintetitza ▪ resol ▪ valora	▪ analitza críticament ▪ sintetitza ▪ valora	▪ debat ▪ contrasta ▪ valora	
	22 h	▪ 2 h	▪ 19	▪ 1 h	
E-A autònom	professora	▪ tutories i atenció alumnes ▪ preparació classes ▪ preparació d'exàmens ▪ coordinació altres professors			
	50 h				
	estudiant	▪ estudi personal: ▪ preparació d'exàmens i autorganització del material	▪ tutoria lliure	▪ recerca informació	▪ lectures d'ampliació
	16h	▪ 10 h	▪ 1 h	▪ 2h	▪ 2 h

- total hores professora: 110
- total hores estudiant: 75

4. Avaluació i acreditació dels aprenentatges

E-A	Críteris d'avaluació continuada	opció A	opció B
presencial	1. assistència i participació activa a les classes		

¹ Desdoblament de grups

² treball en petit grup

	teòriques i pràctiques (seminaris, debats). <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>l'assistència als seminaris és obligatòria</i> 	40%	35%
	2. prova escrita al final de l'exposició teòrica del temari <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>l'examen és de resposta múltiple</i> 		
dirigit	3. elaboració i presentació de treballs individuals i en grup <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>dins dels terminis acordats i publicats</i> ▪ <i>els treballs en grup han de complir els criteris bàsics del treball en grup o en equip</i> 	40%	35%
autònom	4. tutories presencials i virtuals, i participació als fòrums virtuals <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>es valora la iniciativa</i> 	10%	10%
	5. valoració conjunta de les activitats indicades a la fitxa d'autoregulació dels aprenentatge i de les competències assolides <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>es valora la iniciativa i la responsabilitat per la feina ben feta</i> 	10%	10%
	6. autoinforme d'avaluació		10% ³

5. Materials

- dossier de textos seleccionats, *penjat a la Web*
- fitxes d'autoregulació de l'aprenentatge, *penjades a la Web*
- guia per al treball en seminari, *penjada a la Web*
- guia per a les lectures recomanades, *penjada a la web*
- selecció de vídeos
- calendari d'activitats pràctiques, *penjat a la Web*
- programa de l'assignatura, *penjat a la Web*

Bibliografia:

- ARAMAYO. R. (1997) *La quimera del rey filósofo*. Madrid. Taurus.
- ARENDT, H I FINKIELKRAULT, A: *La crisi de la cultura*
- BECK-GERNSHEIM, J, et alt. (2001) *Mujeres y transformaciones sociales*. Barcelona. Roure/apertura
- CAMPS, V. (1990) *Virtudes públicas*. Madrid. Ed. Espasa Calpe.
- CAMPS, V. (1994) *Los valores de la educación*. Madrid Anaya.
- CAMPS, V. (2001) *Introducción a la filosofía política*. Barcelona. Crítica.
- CARDÚS, S.(2000) *El desconcert de l'educació*. Barcelona. La Campana**
- COLOM, A, MÈLICH, J,C.(1994) *Después de la Modernidad* Barcelona Paidós,
- CORTINA, A. (1994) *La ética de la sociedad civil*. . Madrid Anaya
- CASSIRER, E.(1944) *Antropología filosófica* Méxic FCE,
- COLE, M. I SCRIBNER, S. (1977) *Cultura y pensamiento* Méxic Limusa,
- ELBOJ, C. Et alt. (2002). *Comunidades de aprendizaje. Transformar la educación*. Barcelona. Graó
- FREUD, S. (1970). *El Malestar en la cultura*. Madrid Alianza editorial.
- FULLAT, O. (1997) *Antropología filosòfica de la educación*. Barcelona Ariel.
- GIRARD, R (1995) *La violencia y lo sagrado*. Barcelona Anagrama.

³ opcional

GIROUX, H. (2001) *Cultura, política y práctica educativa*. Barcelona. Graó
MEIRIEU, P. (1998) *Frankenstein educador*. Barcelona Laertes.
PUIGVERT, L. (2001). *Las otras mujeres*. Barcelona. Roure/apertura
SAVATER, F. (1999) *Les preguntes sobre la vida*. Barcelona Ariel.
TERRICABRAS, JM. (1998) *Atreveix-te a pensar..* Barcelona La campana
TODOROV, T. (1995) *La vida en común* Madrid Taurus,

Mètodes i models d'investigació qualitatiu

Bonal, X. Et alt. (2003). *Apropiacions escolars*. Barcelona. Octaedro/recursos
Taylor, S.J. i Bogdan, R (1992). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*
Paidós, Barcelona
Willis, P. *Aprendiendo a trabajar*
Woods, P. (1986) *La escuela por dentro. La etnografía en la investigación educativa*.
Paidós/MEC, Barcelona

Antropologies de l'educació:

Pedagogia tradicional:

Durkheim, E. (1982). *Historia de la educación y de las doctrinas pedagógicas*. La Piqueta.
Madrid
Kant, I. (1982) *Prolegòment*. Laia, Barcelona
Llull; R: *Pàgines pedagògiques*, recull. Eumo, (col·lecció Textos pedagògics. Núm, 31). Vic
Plató: (1982-86).. *Diàlogos*. Gredos, Madrid
Rawls, J. 1990) *Sobre las libertades*. Paidós-ICE de la UAB, Barcelona.
Rawls; J. (1993) *Teoria de la justícia*. FCE, Mèxic.

Pedagogia marxista:

Makarenko.(1967) *Poema Pedagògic*. Planeta, Barcelona
Marx, K. I Engels, F(1987). *Textos sobre educación y enseñanza*. Alberto Corazón editor.
Mad
Suchodolski, B. (1976) *Fonament de la pedagogia socialista*. Laia. Barcelona
Suchodolski, B. *Pedagogia de l'essència i de l'existència*.(Col. textos pedagògics) Eumo. Vic

Pedagogia crítica:

Apple, M., Beane, J.A: (1997) *Escuelas democráticas*. Morata. Madrid
Ayuste, Flecha, Lleras, López Palma (1995). *Planteamientos de la pedagogia crítica*. Graó.
Barcelona
Castells, Flecha, Freire, Giroux, Macedo, Willis: (1994): *Nuevas perspectivas críticas en educación*. Paidós educador. Barcelona
Freire, P. (1997) *Pedagogia de la esperanza*. Siglo XXI. Madrid
Freire, P.(1987): *L'educació com a pràctica de la llibertat*. Eumo. Vic
Freire: (1990): *La naturaleza política de la educación*. Paidós. MEC. Barcelona
Freire. (...) *Pedagogia del oprimido*
Milani, L. (1981) *Carta a una mestra*.(alumnes de l'Escola Barbiana). Nova Terra.(col.
Nadal) Barcelona
Milani, L. (1978) *Contraescuela. Por una escuela popular* Zero, Madrid

Pedagogia llibertària i antinstitucional:

Bakunin, M. (1979) *La instrucción integral*. Calamus Scriptorius. Barcelona
Ferrer i Guardia, F.(.) *L'Escola Moderna* . Eumo.(textos pedagògics, núm 22) Vic
Goodman, P. (1976) *La des-educación obligatoria*. Fontanella. Barcelona

Illich, I. (1978) *La sociedad desescolarizada*
Proudhon, P.J. (1975) *¿Qué es la propiedad privada?* Tusquets. Barcelona
Reimer, E.(19881) *La escuela ha muerto*. Guadarrama. Barcelona
Reimer, E. (1977). *Un mundo sin escuelas*. Nueva Imagen. Méxic
Tolstoi, L.N. (1977) *La escuela de Yasnania Poliana*. Júcar. Barcelona.

Pedagogia antiautoritària:

Freud, A. *Psicoanàlisi per a pedagogs*. Eumo (textos filosòfics, núm. 24) Vic
Neill, A. (1986) *Summerhill*. Eumo. Vic
Rogers, C. (1986) *Libertad y creatividad en la educación*. Paidós. Barcelona

Pedagogia activa i els seus antecedents:

Decroly, O. (--)*La funció de globalització*. Eumo. Vic
Dewey, J. (1985). *Democràcia i escola*. Eumo. Vic
Freinet, C. (1972) *Per una escola del poble*. Laia, Barcelona
Freinet, C. (1972) *Les invariants pedagògiques*. Laia, Barcelona
Galí, A. (--) *Activitat i llibertat en educació*. El tremp
Montessori, M. (--) *La descoberta de l'infant*. Eumo. Vic
Rousseau, J.J. (1989). *Emili o de l'educació*. Eumo. Vic
Sensat, R. (--) *Vers una nova escola*. Proa. Barcelona

Pedagogia tecnològica:

Pavlov, J. (1967) *Reflexos condicionats i inhibicions*. Edicions 62. Barcelona
Piaget, J. () *Escrits per a educadors*. Eumo, Vic
Sarramona, J. (1990) *Tecnología educativa*. CEAC. Barcelona
Skinner, B.F. (1974) *Walden Dos*. Fontanella. Barcelona
Skinner, B.F. (1979) *Tecnología de la enseñanza*. Labor. Barcelona
Skinner, B.F. (1982) *Más allá de la libertad y de la dignidad* Fontanella, Barcelona